

“ అ ది తి ర్మ ము ” - ఎండ్రు విడ్కున సర్వప్రము

॥ విష్ణువుర్ దైవమ్ ॥

పుణ్ణంచరథరం విష్ణుం శశితర్ణం చతుర్భుజీను ।
లుధన్యతదనం స్వియేత పర్వవిష్ణుంతశింతయే ॥

“శ్రీనాయిస్ వ్యాసమ్”

నమస్తుభ్యం మతదేవ నీరియః కృపావిధి ।
ప్రాతా తడం శృంగారలేష ఏక్షణంధో దయావిధి ॥

॥ మహాబారత శ్రీవిషణులమ్ ॥

ದ್ವಿಪಾಯನೆಷ್ಠ ಶುಲ್ಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಮಶ್ಚಲೇಯಂ , ಶುಭ್ರಂ ತವಿಶ್ಚಮಧ ಪಾಶಕಾರಂ ಜಿತಂ ಚ ,
ಯೇ ಭಾರತಂ ಸಮಧಿಗಢ್ಣತಿ ತೆಂಬುತ್ತಿರುತ್ತಾನಂ , ಕಿಂ ತಿಷ್ಟ ಶುಂಘರಜಲೈರಖಿಷ್ಟೆಚನ್ನೀ ॥

“అర్థ సంకల్పః”

శ్రీమదాదివరాహాక్షరే, విరాజమణిగ్న్య, దేవదేవిశత్తమస్య, జగద్రక్షణార్, మహత్త్రస్య, శ్రీమద్బలాకింద్రి
బ్రహ్మండనాయకస్య, శ్రీవేచ్ఛాటేశ్వరస్థామిగుంఠ, అసుగ్రహస్తసాదేస, సర్వోఽం, భక్తజనానాయ, ఆధివాచి,
నిష్పత్తిద్వారా, ఆయురార్థిగ్రైశ్వర్యాభవృద్ధర్థం, విషువికాల్మిజగిత, సమస్త, దుష్టుభావ నివారణార్థం
సర్వార్థి, నిష్పత్తిద్వారా, సకలత్రేయో2భవృద్ధర్థం, ధర్మర్థ, కొమయోక్తిమ్మ, చతుర్వీధ, పురుషార్థ ఫల
సిద్ధర్థం, బాచ్చసంకాయ, ప్రవర్తిత, అగేక జిన్మాఘు, నిబర్ణణార్థం, సమస్త, పొప్పకయుధార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే,
ఆదివర్షణి, యథాతక్తి, సహమాధ్యాయాంతర్తరత, శ్లోకసాధాయణం, ఆచార్యమఖేస, కరివైశ్వమహే ॥

॥ వ్యాస వ్యాసమ్ ॥

ଶ୍ରୀମଂ କଣିଷ୍ଠାରପ୍ତୀରଂ ହନ୍ତିଃ ପ୍ରାତିମୁଖଲୁହିମ୍ ।
ଶରିଷରିତ୍ସଙ୍ଗଂ ତଂଦେ ଶୁଭତିତଂ ତପ୍ରାନ୍ତିମ୍ ॥

నితోఽభ్యాయః - తౌల్యముతర్వ

రురోరాయుషో2ర్తేన ప్రమద్వరాయః పునరుజ్జీవనం రురుణా సహా తస్యా వివాహః,
రురోర్భజజ్ఞానాం వధార్థముద్యోగశ్చ

సాతిరువాచ

తేమ తత్తోపవిష్టోము బ్రాహ్మణోము మహాత్మోము ।

రురుషుక్రోశ గహనం వనం గత్వాతిదుఃఖితః ॥

॥ 09 - 01 ॥

శోకేనాభిహతః సో2థ విలపన్ కరుణాం బహు ।

అబ్రవీద్వచనం శోచన్ ప్రియాం స్మృత్యా ప్రమద్వరామ్ ॥

॥ 09 - 02 ॥

శేతే సా భువి తన్యజీ మమ శోకవివర్ధనీ ।

బాణవానాం చ సర్వేషాం కిం ను దుఃఖమతః పరమ్ ॥

॥ 09 - 03 ॥

యది దత్తం తపస్సుం గురవో వా మయా యది ।

సమ్యగారాధితాస్తేన సంజీవతు మమ ప్రియా ॥

॥ 09 - 04 ॥

యథా చ జన్మప్రభుతి యతాత్మాహం ధృతప్రతః ।

ప్రమద్వరా తథా హ్యోషా సముత్రిష్టతు భామినీ ॥

॥ 09 - 05 ॥

ఏవం లాలప్యతప్తస్య భార్యార్థే దుఃఖితస్య చ ।

దేవదూతప్తదాభ్యేత్య వాక్యమాహ రురుం వనే ॥

॥ 09 - 06 ॥

దేవదూత ఉవాచ

అభిధత్తే హ యద్యాచా రురో దుఃఖోన తన్మైషా ।

యతో మర్యాస్య ధర్మత్వన్నాయురస్తి గతాయుషః ॥

॥ 09 - 07 ॥

గతాయురేషా కృపణా గంధర్వాపురసోః సుతా ।

తస్మాచోచ్చకే మనస్తాత మా కృధాష్టం కథంచన ॥

॥ 09 - 08 ॥

ఉపాయశ్చాత్ర విహితః పూర్వం దేవైర్గృహత్వభిః ।

తం యదీచ్చసి కర్తుం త్వం ప్రాప్యసీహ ప్రమద్వరామ్ ॥

॥ 09 - 09 ॥

రురురువాచ

క ఉపాయః కృతో దేవైర్మహి తత్సేన ఫేచర |
కరిష్యే2హం తథా శ్రుత్యా త్రాతుమర్దుతి మాం భవాన్ ||

॥ 09 - 10 ॥

దేవదూత ఉవాచ

అయుషో2ర్ధం ప్రయచ్ఛ త్వం కన్యామై భృగువన్నన |
ఏవముత్థాన్యతి రురో తవ భార్య ప్రమద్వరా ||

॥ 09 - 11 ॥

రురురువాచ

అయుషో2ర్ధం ప్రయచ్ఛామి కన్యామై ఫేచరోత్తమ |
శృజ్ఞారరూపాభరణా సముత్థిష్టతు మే ప్రియా ||

॥ 09 - 12 ॥

సాతిరువాచ

తతో గఘర్వరాజశ్చ దేవదూతశ్చ సత్తమౌ |
ధర్మరాజముపేత్యేదం వచనం ప్రత్యభాషతామ్ ||

॥ 09 - 13 ॥

ధర్మరాజాయుషో2ర్ధేన రురోర్భార్య ప్రమద్వరా |
సముత్థిష్టతు కల్యాణి మృతైవం యది మన్యనే ||

॥ 09 - 14 ॥

ధర్మరాజ ఉవాచ

ప్రమద్వరాం రురోర్భార్యం దేవదూత యదీచ్ఛసి |
ఉత్తిష్టత్వాయుషో2ర్ధేన రురోరేవ సమన్వితా ||

॥ 09 - 15 ॥

సాతిరువాచ

ఏవముక్తే తతః కన్యా సోదతిష్టత్ ప్రమద్వరా |
రురోష్టస్యాయుషో2ర్ధేన సుష్టేవ వరవళ్లినీ ||

॥ 09 - 16 ॥

ఏతద్విషం భవిష్య హి రురోరుత్తమతేజసః |
అయుషో2తిప్రవృద్ధస్య భార్యార్థే2ర్ధమలుప్యత ||

॥ 09 - 17 ॥

తత ఇష్టే2హని తయోః పితరో చక్రతుర్ముదా |
వివాహం తో చ రేమాతే పరస్పరహితైషిణో ||

॥ 09 - 18 ॥

స లబ్ధ్య దుర్భాం భార్యం పద్మకిష్ణల్మసుప్రభామ్ |
వ్రతం చక్రే వినాశాయ జిహ్వగానాం ధృతవ్రతః ||

॥ 09 - 19 ॥

స దృష్టు జిహ్వగాన్ సర్వంశీప్తకోపసమన్వితః ।
అభిహన్తి యథాసత్యం గృహ్య ప్రహరణం సదా ॥

॥ 09 - 20 ॥

స కదాచిద్వనం విప్రో రురుభ్యగమన్వహత్ ।
శయానం తత్త చాపశ్యద్భుషణం వయసాన్వితమ్ ॥

॥ 09 - 21 ॥

తత ఉద్యమ్య దణ్డం స కాలదణ్డోపమం తదా ।
జిఘాంసుః కుపితో విప్రస్తమువాచాధ దుష్టభః ॥

॥ 09 - 22 ॥

నాపరాధ్యామి తే కించిదహమద్య తపోధన ।
సంరమ్భాచ్చ కిమర్థం మామభిహంసి రుషాన్వితః ॥

॥ 09 - 23 ॥

॥ ఇతి శ్రీమతోఖారతే ఆదితర్వజి శ్రీలోహతర్వజి త్రమణ్యర్జితోనే నటతోఽభ్యియః ॥

“ప్రిహాశిత” - మతోఖారతంలోని క్షిప్తమైన ఖ్యాతాలకు విఫ్ఫేరణ

॥ విదుర ఉపాచ ॥

అత్మవాచదాహారంతీమమ్ ఆత్మహసం పురాతసమ్ ।
ఆత్మేయస్య త సంపాదరం సాధాయ నాఱ చేతి సః శ్రుతమ్ ॥
చరంతం హంసరూపేణ మహార్థం సంశితమ్తమ్ ।
సాధాయ దేవా మహాప్రాణ్మం పర్వపుష్టంత ఖై పురా ॥

॥ సాధాయ ఉపాచు ॥

సాధాయ దేవా హయమేతే మహార్థే ర్ఘృష్టై భీపంతం స శక్తమాఖసుమాతుమ్ ।
శ్రుతేస భీరుఁ బుట్టమాంస్యం మతే సః కావాయ వాచారం హక్తుమర్థస్యదారామ్ ॥

॥ హంస ఉపాచా ॥

ఏతత్స్యార్థముమరాః సంశుత్తం మే ధృతిః శముః సత్యధరాసుష్టుతిః ।
గ్రంథం విసీయ హృదయస్య సర్వం ప్రియాప్రియే చాత్మసముం సయాత ॥

ఆక్రూశ్యమానిఁ నాక్రూశేత్ మస్యరేప తిత్తిక్షుతః ।
ఆక్రూశ్యారం నిర్దహతి సుక్షుతం వాస్య విరంతి ॥

:: “గుణితంద్ర నామ సుంకెర్తనమ్” ::

“అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యద్వారపద్భృత్యం మాత్రాహీనం చ యద్భువేత్తి,
తత్పర్యం క్షమాతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

“అథ లిఖక్కేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖానః సర్వేసంతు నిరామయః ।
సర్వేభద్రాణి పత్సంతు మాకథీతి దుఃఖభాగ్యవేత్తి ॥

“అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥ ४

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్జ్ఞ బుద్ధుత్తునా వా ప్రకృతేస్యభావాత్తి,
కరిష్మి యద్భుత్తకలం పరప్రై నారాయణాయేతి సమర్పయమి ॥

“అథ మంగళమ్ ॥

శ్రీయః కాన్నాయ కట్టాణనిధయే నిధయేత్తినామ్ ।
శ్రీవేజ్యాంగనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥